

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kžm 8/07-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću za mladež sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Zlate Lipnjak-Bosanac kao predsjednice vijeća, te Melite Božičević-Grbić, Ileana Vinja, Vesne Vrbetić i mr. sc. Branka Brkića kao članova vijeća i višeg sudskog savjetnika Vojimira Katića kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Z. L. i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 192. st. 2. i dr. KZ, odlučujući o žalbi državnog odvjetnika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 21. prosinca 2006. broj KZM-15/06, u sjednici održanoj dana 10. rujna 2009., u prisutnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Marinke Orlić i zamjenika branitelja opt. Z. L., I. M., odvjetnika iz Z.,

p r e s u d i o j e:

Odbija se žalba državnog odvjetnika kao neosnovana i potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Zagrebu, na temelju čl. 354. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02, 115/06; u nastavku: ZKP) oslobođeni su od optužbe opt. Z. L. i opt. R. L. da bi počinili kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa iz čl. 192. st. 2. i čl. 198. st. 3. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 105/04 i 84/05; u nastavku: KZ) .

Na temelju čl. 123. st. 1. ZKP troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

Protiv te presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, podredno da se preinači i optuženike proglasi krivima za terećena kaznena djela.

Opt. Z. L. je putem branitelja K. V., odvjetnika iz Z., podnio odgovor na žalbu državnog odvjetnika, s prijedlogom da se žalba državnog odvjetnika odbije kao neosnovana te da se o sjednici drugostupanjskog vijeća izvijesti branitelj optuženika.

Nakon što je spis u skladu s čl. 373. st. 1. ZKP dostavljen na dužno razgledanje Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske u pisanom je mišljenju predložio da se prihvati žalba državnog odvjetnika.

Postupajući prema čl. 374. st. 1. ZKP, sjednica drugostupanjskog vijeća održana je u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Marinke Orlić i zamjenika branitelja opt. Z. L., I. M., odvjetnika iz Z..

Žalba nije osnovana.

Državni odvjetnik smatra da je sud prvog stupnja pogrešno ocijenio dokaze i stoga pogrešno utvrdio činjenično stanje, ukazujući na kronologiju događanja koja su dovela do otkrivanja terećenih kaznenih djela, posebice na izraženu sumnju stručnih osoba da je oštećena seksualno zlostavljana. Upire se da je ošt. V. L. o radnjama seksualne zlostave govorila stručnim osobama, djelatnicima Poliklinike za zaštitu djece grada Z., ispitanim svjedocima u postupku S. P. te S. J., a poglavito da je oštećenica, ispitana kao svjedok, također opisala radnje seksualne zlostave koje su činili obojica optuženika. Državni odvjetnik smatra da je prvostupanjski sud trebao prihvatiti vjerodostojnim iskaz ošt. V. L. jer je potvrđen iskazima svjedoka S. P. i S. J. i dovesti ga u vezu sa nalazom i mišljenjem vještaka prof. dr. D. K. H., da je oštećenica imala osobna seksualna iskustva. Žalitelj tvrdi da je prvostupanjski sud pogrešno ocijenio kao nevjerodostojan iskaza svjedokinje S. J., ali se u žalbi istovremeno navodi da je sud trebao dati ocjenu iskaza ove svjedokinje, što nije učinio, kao što nije cijenjen ključni segment iskaza svjedoka M. L., bake oštećenice, da je oštećenica tijekom čestih boravaka u njihovoj kući spavala na bračnom krevetu između opt. Z. L. i M. L. i ostajala sama u krevetu sa optuženikom. Zaključno državni odvjetnik tvrdi da je prvostupanjski sud trebao pomno cijeniti obranu opt. Z. L. i utvrditi da oštećenica nije događaje izmislila jer za to nije imala razloga.

Protivno stavu državnog odvjetnika, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, nalazi da su u pobijanoj presudi argumentirano i valjano ocijenjeni svi izvedeni dokazi, te je činjenično stanje ispravno utvrđeno, uz ispravni zaključak prvostupanjskog suda da nije dokazano da su optuženici počinili terećena kaznena djela.

Prije svega, dijelom su žalbeni navodi državnog odvjetnika sami sebi kontradiktorni, kada se najprije prigovara da je pogrešno ocijenjen iskaz svjedoka S. J., a potom se tvrdi da je sud prvog stupnja trebao dati ocjenu iskaza spomenutog svjedoka. Naime, prvostupanjski sud prihvaća iskaze svjedoka kada prenose sadržaj razgovora kojeg su obavili sa oštećenicom, a druga je stvar što se suština tog sadržaja ocjenjuje u sklopu vrednovanja vjerodostojnosti navoda oštećenice, što sud negativno ocjenjuje.

U ostalom dijelu državni odvjetnik želi ishoditi preocjenu svih dokaza, odnosno zaključka može li se prihvatiti istinitim iskazivanje oštećenice o terećenim radnjama seksualne zlostave, radi li se o događajima koji su se doista zbili i jesu li počinjeni upravo po optuženicima. Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, nalazi da su razlozi iz pobijane presude, o nekonzistentnosti iskazivanja oštećenice kao svjedoka u postupku, kao i u odnosu na kontakte te prenošenje svojih doživljaja stručnim osobama, uvjerljivi, prihvatljivi i stoga opravdavaju zaključak da nije moguće na nedvojben način zaključiti da su optuženici počinili terećene radnje.

Na temelju dokumentacije u spisu i navoda svjedoka, psihologa S. P., razvidno je da je oštećenica pričala o radnjama seksualne zlostave i o drugim okolnostima, a potom je rekla da se to nije dogodilo, pa svjedok kao stručna osoba, psiholog, zaključuje da je oštećenica bila nekonzistentna, nepostojana, a među ostalim i da je prisutno ispreplitanje realiteta i fantazije.

Što se tiče upiranja žalitelja na nalaz i mišljenje psihijatrijsko-psihologijskog vještačenja po vještaku prof. dr. D. K. H., treba istaknuti da je na glavnoj raspravi vještak, na pitanje o mogućoj procjeni kada dijete govori istinu, objasnila da su tijekom obrade dobili jasnu sliku da je majka tukla oštećenicu, no o seksualnim manipulacijama nije dobivena slika, jer verbalno nije ništa iskazivala, a da li se nešto takvo dogodilo može se samo ostati kao mogućnost (list 347-348 spisa). Osim toga i u pisanom nalazu i mišljenju navodi se da je u nekim izjavama oštećenica kontradiktorna zbog čega ne ostavlja dojam vjerodostojnosti (list 197 spisa), tijekom psihijatrijske obrade, kada je oštećenica pokazivala spolni odnos na lutkama, na upit vještaka je li se to njoj događalo, ili je niječno odrekla glavom ili je šutjela, dok konfrontirana sa pitanjem o istini i laži tvrdi da istinu govori kada kaže da joj to nitko nije radio (list 199 spisa), a među ostalim se u zaključku vještačenja navodi da je kod iznošenja događaja u obitelji prisutna disocijacija i povremeno mašta (list 200 spisa).

O nekonzistentnosti i nedosljednosti iskazivanja oštećenice zaključuje i prvostupanjski sud nakon što je na glavnoj raspravi reproducirao video snimku ispitivanja oštećenice u istražnom postupku, u kojem je najprije teretila optuženike za radnje seksualne zlostave, tvrdila da je istina što je rekla, a potom je zanijekala navodom da „ovo sa tatom nije istina, to nije istina“.

Uz sve prethodno navedeno svakako je značajan iskaz svjedoka dr. N. Š. D., ginekologa kojoj je oštećenica prilikom prvog pregleda rekla da joj nitko ne dira spolovilo, da bi na ponovljenom pregledu teretila oca, opt. R. L. za bludne radnje. Osim toga, ginekološki je nalaz bio uredan, primjeren dobi oštećenice tada staroj 6 godina, odnosno nije pronađeno znakova koji bi ukazivali na oblik seksualne zlostave koju oštećenica opisuje u postupku dijagnostičke obrade u Poliklinici za zaštitu djece grada Z. kada primjerice navodi da „osjeća pimpeka u pičici“ na koje navode upire državni odvjetnik u žalbi.

Prema tome ukupnost dokazne građe, poglavito činjenica da je oštećenica i tijekom ispitivanja pred sudom nekonzistentna, da o njenom nedosljednom iskazivanju zaključuju stručne osobe koje su bez dvojbe bile educirane za ispravan i primjeren način ispitivanja oštećenice, potvrđuje zaključak prvostupanjskog suda da nije dokazano sa stupnjem izvjesnosti da su upravo optuženici izvršili terećene radnje seksualne zlostave. Ispravnost zaključka iz pobijane presude nije doveden u dvojbu niti iskazom svjedoka M. L., obranom opt. Z. L. te tek izraženim mišljenjem vještaka prof. dr. D. K. H. da je oštećenica morala imati osobna seksualna iskustva jer se ni vještak nije mogao izjasniti o obliku zlostave i njenom počinitelju.

Slijedom navedenog, a kako ispitivanjem pobijane presude u smislu čl. 379. st. 1. ZKP nisu utvrđene povrede zakona na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, trebalo je žalbu državnog odvjetnika odbiti kao neosnovanu i na temelju čl. 387. ZKP odlučiti kao u izreci ove presude.

U Zagrebu, 10. rujna 2009.

Zapisničar:
Vojimir Katić, v.r.

Predsjednica vijeća:
Zlata Lipnjak-Bosanac, v.r.